

Koulun kriisiryhmä

Ryhmän jäsenet

Rehtori Sanna Ainola, apulaisjohtaja Kirsi Myyryläinen

Opettaja/opettajat: erityisopettajat

Oppilashuollon henkilö/henkilöt: Koulukuraattori

Ryhmän tehtävät

- varmistaa tuensaanti mahdollisuudet erityisesti niiden osalta, joita asia kosketti lähimmin
- huolehtii tarvittavista jatkotoimenpiteistä
- on tarvittaessa yhteydessä kunnan kriisiryhmään

Traumaattisen kriisin vaiheet

Jokainen kokee traumaattisen tilanteen yksilöllisesti. Reaktioissa voidaan erottaa erilaisia vaiheita, joilla on yhteisiä piirteitä. Kriisireaktiot ovat normaaleja reaktioita ylivoimaisiin tilanteisiin.

1. Sokkivaihe

- kestää muutamasta sekunnista muutamaan vuorokauteen
- ei käsitä tapahtunutta, kieltäminen, tilanteeseen sopimaton poikkeava käytös, muistamattomuus

2. Reaktiovaihe

- kestää muutaman viikon tai kuukauden
- tapahtuneen merkityksen tiedostaminen, erilaisia ruumiillisia oireita, tunteiden peittämistä tai näennäistä tilanteen hallintaa, vihamielisyys, univaikeudet, ahdistuneisuus, masentuneisuus

3. Käsittelyvaihe

- kestää muutamista kuukausista vuoteen
- oireet ja tuntemukset vähenevät, tapahtunut hyväksytään
- hoitamattomana joillakin voi seurata ns. posttraumaattinen stressihäiriö, joka heikentää toimintakykyä ja elämisen laatua

4. Uudelleen suuntautumisen vaihe
- lopullinen toipuminen

Kriisitilanteita

Tapaturmat, onnettomuudet ja sairauskohtaukset

- tarkista, hengittääkö
- soita hätäkeskukseen 112
- aloita elvytys, jos tarpeen
- tyrehdytä verenvuoto, jos kyseessä on runsaasti vuotava haava
- käännä tajuton kylkiasentoon

Ilmoita tapahtuneesta oppilaan huoltajalle ja koulun johdolle.

Jälkihoito koululla: tiedottaminen ja mahdollisuus keskustella asiasta

Diabeetikoiden, epileptikoiden ym. kohdalla toimitaan saatujen ohjeiden mukaisesti.

Väkivalta ja uhkaavat tilanteet

- Ilmoita heti rehtorille, joka tarvittaessa soittaa poliisin ja mahdollisesti ambulanssin.
- Tapahtumien kulku on selvitettävä ja huoltajille on ilmoitettava.
- Vammoista on tarpeen hankkia lääkärintodistus ja tehdä tapahtuneesta rikosilmoitus poliisille tai lastensuojeluilmoitus sosiaalitoimistoon.
- Jos väkivallan kohteena on alle 15-vuotias on lieväkin pahoinpitely virallisen syyttäjän alainen rikos.
- Jos kyseessä on oppilaiden keskinäinen väkivalta asian käsittelyä jatketaan koulussa myöhemmin asianosaisten kesken.
- Väkivaltatilanteen luonteesta ja vakavuudesta riippuu, käsitelläänkö sitä koulussa muidenkin oppilaiden kanssa.
- Mikäli väkivallan tekijänä on opettaja tai muu koulun työntekijä, rehtorin on puututtava asiaan välittömästi. Tapahtumien kulku on selvitettävä ja huoltajia kuultava. Työntekijän mahdollisuudet jatkaa koulussa selvitetään. Tarvittaessa käytetään ulkopuolista asiantuntija-apua.
- Aggressiivisen huoltajan tai muun koulun ulkopuolisen henkilön ollessa toisena osapuolena älä jää selvittämään asiaa yksin. Yhteys viranomaiseen tarvittaessa.

Sairaudet

Oppilaan tai koulun henkilökuntaan kuuluvan vakava sairastuminen tulee käsitellä koulussa. Kunnioitetaan sairastuneen mielipidettä ja noudatetaan salassapitovelvollisuuksia.

Pitkäaikaissairaiden kohdalla toimitaan sairauden edellyttämällä tavalla.

Mielenterveyden häiriöt

Mielenterveyden häiriöt voivat ilmetä monella eri tavalla. Niihin on suhtauduttava riittävällä vakavuudella. On hyvä muistaa, että poikkeavan käyttäytymisen takana voi joskus olla eriasteinen mielenterveyden häiriö.

Esim.

- Voimakkaat pelkotilat, äkilliset paniikkilat, välttämisreaktiot
- Masennus
 - o akuutti, yllättävä muutos oppilaan käyttäytymisessä
 - o syvä masennus
- Sekavuustilat, kontrollin menetys
- Voimakkaat ahdistustilat, unettomuus, jännitysoireet, psykosomaattinen oireilu, kotien vaikeuksista nouseva ahdistus
- Aggressiivinen käyttäytyminen
- Yksinäisyys
- Vaikeus solmia ystävyyssuhteita
- Itsemurhauhka tai siitä puhuminen

Päihteet

Päihtynyt oppilas koulussa

- yhteys oppilaan huoltajiin
- voimakkaasti päihtynyt oppilas toimitetaan terveyskeskukseen, saattaja mukaan
- tieto lastensuojeluviranomaisille ja oppilashuoltoryhmälle

Päihteiden ongelmakäyttö

- neuvonpito opettajien kesken
- yhteys oppilashuoltoryhmän jäseniin
- keskustelu oppilaan ja huoltajien kanssa hoitomahdollisuudesta

Jälkihoito muun koulun osalta tilanteen mukaan.

Sukupuolinen häirintä

Sukupuolista häirintää ovat mm. seksuaalisväritteiset puheet, vihjaukset tai ehdotukset. Se voi olla myös kirjallista, kuvien esittelyä, tekstien lähettelyä sähköpostitse tai muuten. Häirintään voi kuulua myös fyysistä lähentelyä ja koskettelua tai jopa väkivaltaa. Häirinnästä on aina kyse, jos toiminta on yksipuolista ja ei-toivottua, ja se aiheuttaa uhrille kielteisiä seurauksia ja tuntemuksia.

Usein ahdistelu naamioidaan huumorin taakse, jolloin ahdistellun reagointi leimataan naurettavaksi. Ilmiöön liittyy torjuntaa. Häirinnän kohteeksi joutunut saattaa tuntea syyllisyyttä tai pelätä julkista arvokkuuden menettämistä

Kaikenlaisen seksuaaliseen häirintään on koulussa puututtava.

Kuolema

Oppilaan kuolema

Jos kuolema on tapahtunut koulussa tai koulumatkalla, rehtori on yhteydessä poliisiin tai lääkäriin, joiden tehtävänä on kuolinviestin vieminen omaisille henkilökohtaisesti. Tämän jälkeen rehtori on yhteydessä kuolleen oppilaan kotiin. Koulu lähettää kotiin surunvalittelukukat tai –adressin. Huoltajien kanssa sovitaan koulun toimenpiteistä ja oppilaiden ja opettajien osallistumisesta hautajaisiin huoltajien toivomusta kunnioittaen.

Koulussa tapahtunutta käsitellään luokan tai ryhmän kanssa opettajan tai kriisiryhmän jäsenen johdolla.

Muiden luokkien opettajat kertovat asiasta omille oppilailleen.

Kuolemasta on lupa kertoa oppilaille, kuolintavasta ei ilman huoltajan lupaa.

Työntekijöille ja oppilaille voidaan tarvittaessa järjestää psykologinen jälkipuinti, jonka toteuttaa ulkopuolinen asian tuntija.

Koulussa tapahtuneesta kuolemantapauksesta tiedotetaan koteihin kirjeellä.

Tarvittaessa järjestetään vanhempainilta muutama päivä tapahtuneen jälkeen, koska huoltajat voivat tarvita tukea lastensa auttamiseen.

Koulussa järjestetään muistotilaisuus ja erilaisia surun käsittelyä helpottavia rituaaleja (lippu puolitankoon, muistokirja, runot, piirustukset, kynttilät jne.)

Jos kuolema on tapahtunut kouluajan ulkopuolella, toimitaan yllä olevalla tavalla soveltuvien osin. Mikäli kuolema tapahtuu loman aikana, koulussa järjestetään jälkikäteen muistotilaisuus.

Suuronnettomuus

Koulua koskeva suuronnettomuus

Toimitaan koulun pelastussuunnitelman mukaan.

Kotimaassa tai muualla tapahtunut suuronnettomuus tai katastrofi

Asiasta on hyvä keskustella. Mikäli joku oppilaista näyttää olevan avun tarpeessa, hänelle tarjotaan siihen mahdollisuus.

Tiedottaminen

Kriisitilanteissa rehtori vastaa tiedottamisesta. Hänelle ohjataan kaikki tiedotusvälineiden yhteydenotot. Tiedottamisessa on tärkeää ottaa huomioon tietosuojan rajoitukset ja oikeusturvakysymykset.

Toimittajia ei pidä päästää koulun alueelle haastattelemaan oppilaita tai työntekijöitä, koska se voi entisestään järkyttää heitä. Tarvittaessa voidaan tehdä lehdistötiedote yhteistyössä sivistystoimen johdon kanssa.

Huoltajille tiedotetaan parhaaksi katsotulla tavalla.